

HEPATOLOJİDE BU HAFTA

Nisan 2020 Sayı 1

Hazırlayan: Dr. Enver Üçbilek

COVID-19 salgını sırasında karaciğer hastalığı olan hastaların bakımı: EASL-ESCMID pozisyon belgesi

Care of patients with liver disease during the COVID-19 pandemic: EASL-ESCMID position paper

Tobias Boettler, Philip N. Newsome, Mario U. Mondelli, Mojca Maticic, Elisa Cordero, Markus Cornberg, Thomas Berg

PII: S2589-5559(20)30047-1

DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jhepr.2020.100113>

Kronik Karaciğer Hastalığı olan tüm hastalar fiziksel mesafe kurallarına uymalıdır

Kronik karaciğer hastalığı olan hastalar (kompanze sirozlular da dahil)

- Uzmanlık merkezlerinde ziyaretler ertelenmelidir
- Laboratuvar testleri lokal olarak merkez dışında yapılmalıdır
- Eğer uygunsa telefon veya telekonferans ziyaretleri yapılabilir

Özel Durumlar

Viral Hepatit Hastaları

- COVID-19 'un şiddetli seyri açısından artmış risk yoktur
- Antiviral tedavi reçeteleri e-posta ile gönderilebilir

Non-Alkolik Yağlı Karaciğer Hastaları

- Diyabet, hipertansiyon ve obezite hastalığı olabilir. Bu hastalar COVID-19 şiddetli seyri açısından artmış riske sahiptirler

Otoimmün Karaciğer Hastalığı Olanlar

- Şu anda immunsupresif tedavilerin azaltılması önerilmemektedir. Tedavi azaltılması sadece özel durumlarda uzman ile konsulte edilerek yapılmalıdır
- Streptococcus pnömonia ve influenza açısından aşılama önemlidir

Kompanze Siroz Hastaları

- Hepatosellüler kanser taraması ve varis kanamasını ertelemek düşünülebilir. Bireyselleştirilmiş risk değerlendirmesi yapılmalıdır.

Dekompanze Siroz Hastaları (Hepatosellüler Kanser Dahil)

- Hasta değerlendirmeleri kılavuzlara göre yapılmalıdır
- Telefon veya telekonferans vizitleri yapılarak sağlık çalışanı ile mümkün olan en az temas sağlanmalıdır
- Transplantasyon için listeye alınma sadece kötü kısa süreli prognozu olan hastalarla sınırlandırılmalıdır, çünkü organ nakil faaliyetleri-organ bağışları birçok ülkede azalacaktır
- Transplantasyon için hastanede yatarak değerlendirme sadece kesinlikle gerekli olan hastalara ve kısa yatış süreleri ile yapılmalıdır
- Streptococcus pnömonia ve influenza açısından aşılama önemlidir
- Spontan bakteriyel peritonit ve hepatik ensefalopati profilaksisi için kılavuzlar yakından izlenmelidir

Transplantasyon Listesindeki Hastalar

- Hem donör hem de alıcı için SARS-CoV-2 testi yapılmalıdır. Ancak negatif testin enfeksiyonu dışlamadığı unutulmamalıdır
- Transplantasyon için yapılacak tanısal ve terapotik girişimler potansiyel olarak nozokomiyal COVID-19 riski içerir
- Canlı vericili karaciğer nakilleri olgu bazlı değerlendirilmelidir

Hepatosellüler Kanser Hastaları

- Sistemik tedavinin devamı ve hepatosellüler kanser açısından değerlendirmeyi de içeren hasta yönetimi kılavuz önerilerine göre yapılmalıdır
- Telefon veya telekonferans vizitleri yapılarak sağlık çalışanı ile mümkün olan en az temas sağlanmalıdır
- COVID-19 durumunda erken değerlendirme önerilir

Karaciğer Transplantasyonu Olmuş Hastalar

- Kılavuzlara göre hasta yönetimi
- Telefon veya telekonferans vizitleri yapılarak sağlık çalışanı ile mümkün olan en az temas sağlanmalıdır
- Streptococcus pnömonia ve influenza açısından aşılama önemlidir
- Stabil hastalarda lokal laboratuvar testleri (ilaç düzeylerini de içeren) yeterlidir
- şu anda immunsupresif tedavilerin azaltılması önerilmemektedir. Tedavi azaltılması sadece özel durumlarda uzman ile konsulte edilerek yapılmalıdır

Bu bülten Türk Karaciğer Araştırmaları Derneği (TKAD) tarafından, bilimsel gelişime katkı amacı ile hazırlanmakta ve yayınlanmaktadır. Makalelerin içeriklerinin tıbbi ve hukuki sorumluluğu ilgili yazar ve yayınevlerine aittir. Paylaşılması istenen güncel makalelerin, formata uygun bir şekilde dernek e-posta adresine (tasl@tasl.org.tr) yollanması gerekmektedir.

TKAD adına sahibi: Ramazan İdilman (Başkan)

Bülten editörü: Arif Mansur Coşar